

împrumut din română neatestat; cf. rom. *a se serbezi* (vorbind despre lapte) „a se acri”, „a se corăslî” (Oltenia, Banat, Transilvania), *sárbed* „acrișor” (vorbind despre lapte), de origine autohtonă, cf. alb. *tharpëd*, *tharbëd* (Candrea, *Dict. lb. rom.*, 1103, Rosetti, II, 119).

sfóra, vezi *švára*.

skapáty „a scăpa cu bine” (Želechowski, 870). Etimol.: < rom. *a scăpá* „id.” < lat. *excappare* (Candrea, 409, Scheludko, 142). Împrumut afectiv, întâlnit și la alte neamuri care au venit în contact cu românii: poloni, lipoveni (Gogolewski¹, Vrabie, *Influența*, 941). Termenul nu trebuie confundat cu ucr. *škápaty* „a curge câte o picătură” (Hrinčenko, 131), de cu totul altă origine.

skorn'ála, vezi *korn'ála*.

sokotyty „a păzi” — în graiurile de vest, cunoscut, ca regionalism, și în ucr. literară (Hrinčenko, 165, *Ukr.-russk.slovar'*, 404). Etimol.: < v. rom. *a socoti* „a păzi vitele”, „a îngriji de vite”, din sl. *skotъ* „vite”, „bani”. În *Pravila* lui Vasile Lupu ciobanul e numit *socotitorul turmei* (Kalužniacki, 19, Șăineanu, *Istoria*, 265, Candrea, 400). Derivate: *sokotáč* „paznic”, cu suf. -áč; *sokotno* „în mod prevăzător”, cu suf. adverbial -n-o (Hrinčenko, ibid.).

spindz, vezi *špyndz*.

spúdzá „cenușă” „spuză” — în graiurile transcarpatice, nistriene și în alte graiuri de vest, iar ca regionalism, și în ucr. literară (Hrinčenko, 191, Dzendzelivs'kyj, *Izoglosy*, 17, Rumunizmy, 59, *Dejna*, 124, *Ukr.-russk.slovar'*, 475). Etimol.: < rom. dial. *spúdză* (Miklosich, *EWSl.*, 318, Kalužniacki, 19, Candrea, 409, Scheludko, 142, Šarovol's'kyj, 59, Crânjălă, 382—383 și 438, Rosetti, V, 120), cf. alb. *shpuzë* „brăgia ardente” (Leotti, 1406), probabil din lat. *spodium* (Capidan, *Alb.-rom.* 549). În graiurile transcarpatice s-au notat cîteva variante, și anume: *spúza*, în p.c. 40—43, 47, 52—54, 82, 83, 85—89, 91, 97, 122, 125, 127—133, 159, 160, 163—168, 184, 190—212; *spúdzá* sau *špudza*, în p.c. 1—4, 9, 12—14, 16—24, 28, 32—39, 45, 46, 53, 57—60, 67, 83, 92—97, 130, 156 ș.a. (Dzendzelivs'kyj, *Atlas Transkarpat.*, h. 138, *termeni pentru cenușă*). La comentarii se precizează că în p.c. 41, 86, 87, 160, 190 (*spúza*) și în p.c. 46, 83 (*spúdzá*) acest termen înseamnă nu orice fel de cenușă, ci doar „cenușa de la un foc făcut undeva pe cîmp, în pădure”, ceea ce constituie un indiciu că împrumutul s-a făcut de la păstori. Răspîndirea termenului *spuză* în graiurile românești este aproape generală, el a fost notat în toate provinciile românești (*ALR II*, vol. I, p. 122, *spuză*, întrebarea 3881—„ziceți *spuză*?”; *ALRM II*, h. 334, *sunetul z în cuvîntul spuză*). Despre *sp->šp-*, cf. Bărbulescu, 101—104. Var.: *spuz* (Hrinčenko, 191. Derivate, cu diverse sufixe: *spuzár'* 1° „unul dintre ciobani pe plaiurile huțule, în sarcina căruia intră adusul apei, al lemnelor și încălzitul; această din urmă obligație face ca el să fie întotdeauna plin de cenușă, de unde și numele” (Hrinčenko, 190, citat după V. Šuxevyč); 2° „un fel de vătrai” (Dzendzelivs'kyj, *Rumunizmy*, 58); *spuzár* „id.” (1°) e cunoscut, ca regionalism, și în ucr. literară (*Ukr.-russk.slovar'*, 475); *spudživnýk* „vătrai”; *spudž'ányj*, adj., de ex. ~ *xlib* „pline coaptă pe cenușă”; *spudž'ányk* „persoană căreia îi place să stea pe lingă soba caldă”; *spudž'ányk* „lipie, turtă coaptă în cenușă”; *spudž'ánka* „nume de oaie de culoare cenușie” (Dzendzelivs'kyj, *Rumunizmy*, 59).

¹ Vezi și St. Gogolewski, *Rsl*, XIV, p. 63.